

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: . . . . .
 Vidéken: . . . . .
 Egy hétre . . . . . I ker. Egy hétre . . . I ker. 50 HLL.
 Negyedévre . . . . . 3 . . . . . Negyedévre 4 . . . 50 "

Feladvó szerkesztő:
UJ. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és lap tulajdonosok:
HOFFMANN és KRÖNOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 47. és 48. szám.

Meghalt a nép barátja.

Sima Ferencz, Szentés városának nagy időn át követe, június hó 1-én meghalt Fairportban, Ohio államban. Meghalt koldus soron. A neve az megmarad és él legalább évtizedes életet még. Talán hosszabbat. A büntető eljárás csupa feledékenységből egyszerűen belebotlik majd a nevébe és a nyilvánosság elé rugja, mint gyalog ember a göröngyöt a lába elől. De van egy sziget: a szentesi nép hitének szigete, a hol a bizodalomnak minden virága neki illatozott. A kinek alakját legendák környezték már életében: hogy a hatalomnak felfegyverzett erejével, egymaga viaskodik csupasz kézzel, hogy a népszabadságért tűr kizást és szenved álmatlanságot, hogy önzetlenségénél csak lelkének ideális hite a nagyobb, a nép uralmának elkövetkezésében, vagy a mi még ennél is üdvösebb, a német nadrágos és topános rend leigázásában. A szentesi ember hitét Sima Ferencz értette és mert Sima Ferencz volt, tehát kamatoztatta is. Nem fosztogatott, csak itt is, ott is lecsapott néhány forintot az ezüsttel megrakott itczéből, hol egy keresztény gözmalom megépítésére, hol meg előlegül parcellázott birtokokra.

És, hogy rettenthetetlensége fölé ernyőt teszitsen: beállt lap tulajdonosnak, szerkesztőnek vagy tudom is én, minek: Sima Ferencznek. Miatta az ő érdekeiért, pusztult legjobb barátainak vagyona; némelyik a jóléteből a nyomor fenekére zuhant: de nem volt olyan magasság, a honnan és nem volt olyan mélység, a melyből a szentesi parasztnak szive indulatával átitatott szeme ne látta volna együtt a nép érdekét Sima Ferenczcel.

Még ma is, amikor a nagy távolság elvonta silány személyét a látókörből: alig néhányan vannak, akik nem tartják Simát a hatalom üldözöttjének és önkéntes számkivetésnek az ő szökését. Mig távol volt: ő dirigált. A szavazókat ő parancsolta a tulajdon jelöltje mellé és hányan vallottak kudarcot, akik képviselőjelöltséget vállaltak Sima Ferencz akarata ellen.

Am ne higyjük, hogy a Sima Ferencz nagy szereplése megokolatlan volt. A nép részén az igazság, ott a hol, a csizma üldözi a topánt. Mély és erős keserűségnek lehet a tanyája az a — hely, ahol vezérszerepléshez juthat a tudatlan vakmerőség. Ahol elég egy ostoba, de bátor szó, hogy szinte áhitattal vegyes csodálkozás környezze a nagy alakot, aki a

szót a hatalom bérlelőjével szemben használni merte.

Sima Ferencz törpe ember volt, arasznyi látókörrrel és még akkora fuffanggal sem, amennyi egy sipistasághoz kell. Ami ismét csak arról ad bizonyosságot, hogy e nagy alföldi város elégtelensége teljes volt és tökéletes mindenki számára. A minthogy Szentesen is, az alföld más tájain is a Sima vezérségén immár a szocialista párt vezérei osztozkodnak.

Országgyűlés.

[Budapest, 1904. június hó 14-én.]

Eredeti tudósításunk.

Az ülést Perczel Dezső elnök vezette. Darányi Ferencz napirend előtt visszautasította egy lapnak támadását. A felhatalmazásról szóló örvényjavaslat folytatolagos tárgyalására tértek át ezután.

Olay Lajos kijelenti, hogy a kormány elnök egész sor dolgot ígért a programjában, de mit sem hajtott végre. Itt vannak legelő a katonai kérdések. Kérdi, végrehajtottak-e a magyar tisztek áthelyezését magyar ezredekbe? Nem. A katonai büntető eljárás reformjával mi lesz? Semmi. A kormány nem akarja vagy nem tudja ezeket az ígéreteket teljesíteni. Mindenben, gazdasági dolgokban kivált, Ausztria érdeke lebeg mindég elül.

A kiegyezés dolgában sem nyilatkozott a kormány, még arról, hogy Ausztriában a tizennegyedik szakasz alapján kötik-e meg

A tehén.

[Elbeszélés.]

Irta: **Rafael Torromé.**

Messziről nézve, a falunak apró fehér házacskái, melyek a hegyen épült erős vár oldalához támaszkodtak, olyanok voltak a reggeli szürkületben, mint apró nyájak egy óriás pásztor lábainál. A szerény házikók még szerényebb kéményeiből fehéres füst koválygott föl az égbe. A vár magas ormán még ott lógott az éjszakai ködnek néhány foszlánya. A kakas legutolsót kukorékolt. Az ajtók és ablakok egymásután, lassanként feltárultak s szokatlan sürgés-forgás támadt a faluban. Mindenki mulatságra és tánczra készült. Harangok zugtak, trombiták harsogtak, dobok pergették.

A hűbérur ünnepelte a lakodalmát. A menyegzőt nagy pompával tartották meg. A környékről mindenki odatologott ünnepi ruhában, hogy részt vegyenek a lakziban és a tánczban.

A hűbérur, hogy lakodalmát méltóan ünnepelje meg, elrendelte, hogy mindazok,

kik az ő hűbéréhez tartoznak, egy tehenet vagy egy lovat kapnak ajándékba. Még pedig úgy, hogy ahol a férj az ur a háznál, oda egy ló jusson, ahol pedig a férfi papucskormány aiat van, oda egy tehén.

A hirnőkök pompás vörös bársonyruhában s csipkés sisakban bejárták az egész környéket, harsonával mindenütt tudtul adván az ur parancsát. Mögöttük mentek a dobosok, kik rövid időközökben meg-megpergették a dobjaikat. Azután következtek a pásztorok a tehenekkel és a lovasok egy nagy csapat lóval. Végül pedig a várnak néhány katonája lépdelt, pompás lobogókat lengedeztetve.

Az emberek kíváncsian álltak ki a házuk kapujába. Az utca megtelt emberekkel s köztük nagy zsvajt csapva tolongtak a gyerekek. Ily alkalmakkor nagy szokott lenni a kiabalás, nevetés, kurjongatás, de ezt most még a dobpergés és a hirnők szava is növelte, ki a következőket adta tudtul:

— A mi legkegyelmesebb urunk és parancsolónk, Fernan Gonzales gróf, elrendeli, hogy lakodalmának ünnepére minden

ház, ahol a férfi parancsol, lovat, ahol pedig az asszony parancsol, tehenet kapjon ajándékba.

Az asszonyok elragadtatással kezdtek tapsolni, meghalván, hogy mily remek ajándékban részesülnek s reszint azért, miszerint ők az urak, reszint pedig mert nagyon vagytak egy tehenre, a menet megérkezésekor harsányan kezdtek kiabálni a házuk ajtajából:

— Ide egy tehenet! Ide egy tehenet.

A heroldok jobbra-balra elosztogatták a teheneket, míg a csöndes természetű férfiak türelmesen vezették be a házakba az állatokat, örök jelképetül annak, hogy mily gyöngé Ádám az Éva sugdosásaival és akaratával szemben.

A menet kevés vártatva a falusi kovács háza elé ért. Roppant dühös volt, de még még szőgyelte is magát amiatt, hogy mi történik a szomszédainál. Odaállt a hirnőkök elé s alig hogy ezek befejezték a biradást, ünnepélyes hangon kijelenté:

— Ide egy lovat, mert itt én parancsolok!

Nyári ruhák
 tisztítását és festését

kifogástalanul teljesít **KONC JÓZSEF** kelme-festő és ruha tisztító Debreczen. Üzlet: Battyányi-u. 2., műhely: Vár-utca 3. (Zenede épület.)

vagy alkotmányos uton. A kormányhoz bizalommal nincsen és ennél fogva a javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Sághy Gyula rövidre akarja fogni beszédét azért, hogy a vasutasok fizetésrendezését a Ház még a költségvetés előtt tárgyalhassa. Az indemnitást bizalmi kérdésnek tekinti, a jelenlegi kormányrendszerhez azonban bizalommal nincsen és ezért nem fogadhatja el a javaslatot. A kormányelnök takarékosági politikát hirdetett és az ellenkezőjét cselekszi. A belügyi költségvetésből törölt 30.000 koronát, a melyet a tüdőbeteg szanatóriumára irányozták elő, hadügyi költségekre pedig száz meg száz milliót szavaztatott meg.

Apponyi jászberényi programjáról beszélt ezután és meggyőződése, hogy az ország egykoron örömmámorban fog uszni, hogy Apponyi eljött. A javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a nemzeti párton.)

Marjai Péter kifogásolja, hogy a kormány folyton indemnitás és nem rendes költségvetés alapján kormányoz. Ennek a kormánynak érdeme felett való buta szerencséje van. (Mozgás.) Szólvá tudta jól, hogy ha Tisza valahol megvetette a lábát, onnan el nem toltató. Követeli, hogy a nagytráfikokat állami kezelésbe vegyék át, ezzel az állam nagy jövedelemhez jut. Fölolvassa a „Nagybecskereki Hírlap” ama cikkét, amely azzal vádolja meg Lukács pénzügyminisztert, hogy az állami nagytráfikot protekcióból egy békéscsabai cégnek, Strelinger Márknak adta oda, bár voltak előnyösebb ajánlatok is. Kérde, igaz-e ez, bár nem hiszi. Javaslatot nem fogadja el.

Szünet után folytatták a vitát.

Várady Károly azzal akarja kezdeni, a mivel Marjay végezte, a trafik-ügygyel. Az a cikk, amelyet Marjai fölolvastott azt mondja, hogy a kérdéses trafikot olyan cégnek adták, amelynek ajánlata a legolcsóbb volt. Ha ez igaz, akkor az állam károsodott. Kéri a pénzügyminisztert, feleljen, igaz-e az, a mit a cikk állít, igen vagy sem?

Vármegyénk és közellvideke.

Tisza Pista köszönete. A kormányelnök leiratban köszönte meg a vármegyének, hogy a vasutas sztrájk leveréséért üdvözölte.

Mindenki bámulva nézett rá. A kíváncsi nép félkört képezett körülötte. Általános várakozás közben vezették elébe a lovakat, hogy válaszson közülök. A kovács magas termetű, erőteljes ember volt, hosszu szakállal, dus hajjal s komor, sötét pillantással.

A kovács mellett egy aranyos kis szőke asszonyka állt. Félénk arcocskája, tekintetének szende bája, lenyének nőiessége és tartózkodó modora kitűnő ellentétet képezett erőteljes duzzadó férjének parancsoló fellépésével.

— Mit? Lovat akarsz választani? — kérdezte a temérdek embert.

— Hallgass! — mondá férje parancsolólag, mialatt tekintete tétova járt egyik tüzes lótól a másikhoz.

Volt ott pej, fakó, almásszürke, sárga fekete . . . A kovács, aki szenvedélyes lovas volt, legjobban szerette volna valamennyit megtartani s válogatás közben nagyon sokáig tudta magát elhatározni. Végre rámutatott egy gyönyörű fehér lóra:

— Ezt adjátok ide.

A kovács felesége félénken ment oda a férjéhez s szeliden mondá neki.

— Nagyon jól teszed, hogy lovat választasz. Én vagyok az első asszony, a ki

Utlevél. Klein Fülöp hajdunánási lakos külföldre szóló oklevelet kér. Amerikába akar kivándorolni, a dollárok hazájába.

Uj vasut. Biharvármegye egyik legnépesebb vidékén már rég idő óta érzik egy helyi érdekű vasut hiányát. Most ez a hiány rövid idő múlva pótolva lesz. A kereskedelmi miniszter ugyanis értesítette a vármegyét, hogy lovag Wertheimstein Alfréd földbirtkosnak, a m. kir. államvasutak berettyó-ujfalui állomásától Szent-Péterszeg, Gáborján, Henczida, Esztár és Pocsaj községek határain át a bihari helyi érdekű vasutak Gyapoly állomásánál való keresztezésével Bihar Fél-egyháza, Vajda, Hegyköz-Szent-Imre, Szalárd, Farnos, Csokaj, Csalános, Sárszeg, Poklostelek, Vámos-Láz, Királyi, Tóti, Rózsaaaky, Czéhtelek és Pappfalván át Almaszegig 0.07 méteres keskeny nyomtávu. h. érdekű vasutvonalon az előmunkálati engedélyt egy évi időtartalomra megadta.

Vasuti ör a bika szarván. Megrendítő szerencsétlenség történt hétfőn a Debreczen és Szoboszló között fekvő 102. sz. őrháznál. Jóó Ferencz pályáór bikáját az őiba akarta beterelni. Ahogy az ajtóhoz érték, a bika neki támadt Jóó Ferencznek, felökietle, majd ledobta szarvairól és össze taposta. Mire hozzátartozói segítségére siettek, a szerencsétlen ember már kiszenvedett.

Jókai Mór utolsó éve.

Harcz a sir fölött.

Fényes László fenti czim alatt megjelent röpirata mint már irtuk is, óriási szenzációt keltett országszerte. A M. A. a többek között a következőket írja:

„A füzet vaskos leleplezéseket közöl Jókai második házasságának idejéből. — Olyan leleplezéseket, melyek egy része már épen nem leleplezés, mert nemcsak nyílt titkok, hanem szomoruan köztudomásu tények voltak. Hogy Jókai aggkorának egy természet szerint is téves lépésével nem a boldogságot szerezte meg, hanem kinszenvedést, méltatlan bánásmódot, az ismeretes dolog volt sokak előtt. Kegyeletből mi sem szólunk róla, hogy az ő versekben és levelekben hirdett boldogsága fikció, hanem kényszerű pia fraus volt, melylyel saját magát akarta illuzióba ringatni. — Nem

azt óhajtja, hogy a férj örüljön annak a hatalomnak, mely őt meg is illeti, mint a mi házunknak az urát. Mert a te becületed az én becületem s amit te jónak tartasz, azt én is jónak tartom. Mindazonáltal azt gondolom, hogy tévedtél a lónak megválasztásában. Nem jobb lett volna, ha azt a szép pejt választottad volna? Ennek a lónak a fehér szőre nagyon hamar bepiszkolódik s miután a te kezéd mindig fekete a széntől, vagy mindig piszkos lesz a lovad vagy — pedig több dolgod lesz vele, mint hasznod.

— Igazad van, asszony — mondá a kovács. — Adjátok hat ide ezt a pejt, a melyiket az asszony szeretné.

Mikor a hirnők a kovács szavait hallotta, nevetve fordult a pásztorok felé;

— Hé, ficzkók, adjátok oda ennek a kovácsnak a legnagyobb tehenet, mert az ő házában is csak az asszony parancsol.

A közönség kaczagott s ujjongott. A hirnőkök megjelentették a hűbérurnak az esetet, aki ravasz hunyorgással mondá:

— Hja-ja! így van ez s így is fog maradni, míg világ a világ. Azóta, hogy az asszony a paradicsomban hatalmába kerítette a férfit, azóta ő dirigálja a világot.

hitt abban egy ember sem, aki a dologba csak tavolról be volt avatva. Nem szólunk volna soha róla, ha ugyan kevés kegyelettel, de mégis az igazság formái közt, talán épen Jókai emlékének tisztázása végett meg nem írja most Fényes László azt a méltatlan bánásmódot, melylyel azok, a kiket a porból felemelt, a nemzetnek ezt a bálványát megalázták. Sajnos, a röpiratban közölt tanuvalloások közül kettőt mi is megerősíthetünk, tehát valószínű, hogy hiteles a többi is. Sőt mi tudnánk két más, a röpiratiró előtt ismeretlen adattal is szolgálni. Ezek az adatok egyenesen megdöbentően kegyetlenek, kiméletlenek, de kegyetlenebb volt az a cselekvés, mely megírásukra alapot adott. Talán nem is venné komolyan a közönség, ha nem látja, hogy bizonyos körök Jókai halálát is reklámra, vagy kegyelet czimén üzletére akarják kihasználni. A röpirat adatait lehet tagadni, rágalomnak nyilvánítani, de merőben megczáfolni nem. És ez nagyon szomorú dolog.

Hiénák Jókai sirján.

Fényes László „Jókai Mór utolsó éve” czimű pénteki röpiratára szombaton Vészi József „Hiénák Jókai sirján” czimben szintén pamflettel válaszolt. Válaszában tisztázni igyekszik a halott özvegyét a Fényes röpiratában foglalt súlyos vádakkal szemben. Vészi röpirata még a másik röpirat megjelenése előtt íródott s hogy mégis válasz, az onnan van, hogy írói körökben tudták, hogy készült a röpirat, sőt a röpirat tartalmát is ismerték és így tudomással bírt fölöle Vészi József is.

Vészi Jókai verseiből idézve igyekszik Fényes László állításait megczáfolni, a ki Vészi röpiratára alább következő nyilatkozatot tett közzé.

Inditson sajtópört.

Az egész közvéleményt kimondhatatlanul kinosan foglalkoztatja az a botrány, amely halhatatlan koszorúsunk, Jókai Mór sirja felett támadt. A lapok nagyrésze azt követeli, hogy Jókai özvegye inditson sajtópört a szenzációs röpirat szerzője, Fényes László ellen, hogy a közönség előtt tisztán álljon: méltó-e a nagy név viselésére? Hir szerint Nagy Bella a sajtópört már meg is indította.

Ujabb leleplezések.

A „Nagyvárad” laptársunkból olvassuk: Ujabb leleplezések is bukkannak elő a röpirat nyomán. Mi is szolgálhatunk egy adattal. Egy budapesti cipészemester beszélt el egy nagyváradai ismerősének, hogy mikor Jókai Mór cipőjét hazavitte, az öreg Grószné kikiáltott:

— Vigye be annak a vén szamárnak! . . .

Igy tisztelték a koszorus író az idegen iparos előtt!

A költő Kiss József tanubixonyása.

Kinos leleplezést olvasunk az Aradi Közlönyben is a bánásmódról, amiben Jókait részesítették. Az illető cikk írója ezt mondja:

A mult nyáron Siófokon voltam. Ott nyaraltak Jókaiék is. Jókai, Grosz Bella, az öreg Grószné és ez utóbbinak két felnőtt leánya. A fürdőtelepnek volt rajtuk kívül még egy nevezetessége: Kiss József, az örök-íjú poéta, a „Hét” szerkesztője. Kiss József akaratlanul is maga köré csoportosította a fürdőn tartózkodó tollforgató embereket, akik igaz szeretettel vették körül az örökké elégedetlenkedő, de aranyos szívű ősz poétát. Kiss József mesélte egyszer ebéd közben a következő történetet.

— A múlt nyáron Abbáziában voltam. Ott üdültek Jókaiék is. Régi barátság fűz Jókaihoz s mindjárt az első napon meglátogattam őt. Nagy lakást tartottak, melyből négy fényesen berendezett szoba Jókainé és a Grosz családé volt, míg az ötödikbe, mely egyszerű fabutorainál fogva, egy szegényes diákszobához hasonlított, Jókait szállásolták el. Künn hívős, mondhatni hideg volt az idő, s amikor bevezettek Jókaihoz, ott didergett az agg költő egy faszéken.

— Hogy — miként vagy Móricz bátyám? — kérdeztem a belépés után Jókait.

— Megvolnék valahogy, felelt, csak nagyon fádom.

— Hát akkor miért nem fűtenek be? Kérdeztem a jelenlevő öreg Grosznét.

Mire ez utóbbi magából kikelve indulatosan ránkörmedt:

— Ugyan ne higgyen neki, most is három ing van rajta, nem fázik az.

— Ne ingeket adjanak a méltóságos urra, hanem fűtsenek be.

— Talán elment az eszünk, hogy még szénre is pénzt pazaroljunk, legyen nyugodt, nem fog megfagyni . . .

Kiss József, mint mondá, összeszorult szívvél hagyta el akkor Jókaiék hajlékát, föltette magában, hogy nyilvánosság elé hozza a bánásmódot, melyben Jókait részélték, hátha javít ezzel valamit a helyzetén. De aztán szándékától csakhamar elállt, mert még ott Abbáziában meggyőződött róla, hogy Jókai mindenkit megezáfolna, aki boldogtalan családi életét a nyilvánosság elé vinné. Házasságának konzekvenciáit viselni akarta a végletekig.

Az ellenszenves Grószok

Még ezt is az Aradi Közlöny cikkírója írja: „A síófoki fürdőző közönség, egyébként, a mennyi tisztelettel vette körül a költőkirályt, annyi ellenszenvvel, sőt gyűlölettel viselkedett Jókainé és hozzátartozói iránt. A páratlanul szép balatonmenti korzón reggel, délután, este, ott ragyogott az egész Grosz család, de Jókait vajmi ritkán hozták le magukkal. Mindössze egyszer láttam őt, azon az estén, amikor Róbert Augusztus társalkodónak a röpiratban foglalt vallomása szerint, Jókai felöltő nélkül jött le a telepre vacsorázni, mert a felesége nem engedte el hozni a felöltőjét.

Mi az újság?

Sima Ferencz meghalt. Sima Ferencz, a szentesi néptribun, aki néhány év előtt tudvalevőleg Amerikába vándorolt, e hó 1-én Falrporban, Ohio államban meghalt. Halála Amerikában élő honfitársaink között, akik Simában politikai üldözöttet láttak, nagy és igaz részvétet keltett. Sima hosszabb idő óta vizibetegségben szenvedett s ez okozta halálát. Tamasz nélkül maradt feleségéről és Juliska nevű leányáról régi barátja, Hegyi Antal volt csongrádi plébános gondoskodott.

A vadászó halála. Tolmács zalamegyei községben e hó 12-én agyonlőve találták az ottani erdőben Poka István válföldi lakost, aki vadászati tilalom áthágásáért már többször büntetve volt. Itt azt hiszik, hogy Poka Istvánt vadászó társai lőtték le. A csendőrség a tetteseket nyomozza.

Tisza István a huszárkapitány. A szegedi ünnepnek volt egy mulatságos epizódja. Mikor ugyanis a helyőrség tisztelgésénél Tisza István Baranyay tábornok beszédére válaszolt, a többi közt ezt mondta:

— Legyenek meggyőződve az urak,

de tapasztalhatták is, hogy a hadsereg érdekeit szíven hordja a kormány.

A miniszterelnök beszédközben a balkezét a nadrágja zsebébe dugta s mosolyogva fűzte tovább a beszélgetést. Mikor befejezte, Baranyay tábornok megjegyezte:

— Meg vagyok győződve, hiszen exczellenciád is katona . . .

A katona szónál a miniszterelnöknek eszébe jutott, hogy ő voltaképpen csak huszárkapitány s most főlebbvalója, a tábornok előtt áll, hát hirtelen kikapta a kezét a zsebéből, összezecsapta a bokáit és habtkban hallgatta végig a tábornok észrevételeit . . .

Titokzatos gyilkosságok.

A pomázi orvos meggyilkoltatása. — És a berlini borzalmas leány gyilkosság.

Nemcsak a debreczeni orvgyilkosság titka és elvetemedett orvgyilkosa kiderítetlen. Ime itten is közlünk, nagy részben már olvasóink előtt is ismeretes, két titokzatos gyilkossági esetet.

A pomázi orvos meggyilkoltatása.

A pomázi járási orvosnak, dr. Május Bélának a gyilkosa még mindig szabadon jár. A pomázi főszolgabíró és a csendőrk roppant óvatosan kezelik a dolgokat s eddig száz tanunál több vallott ebben a szomorú ügyben, eredményre mégse jutottak a nyomozással.

Legérdekesebb a vallomása természetesen a gyanúsított bányásztisztviselőnek, akit két héten keresztül hallgatott ki és üldözött kereszkérdésekkel maga a nyomozást vezető főszolgabíró. A bányásztisztviselő férj azt vallja, hogy ő Május doktort nem látta, nem ismerte soha. Nem is tudta, hogy ilyen névű orvos létezik Pomázon, arra azonban emlékszik, hogy az emlékezetes mulatságon egy férfi pimaszkodott a feleségével és ő azt a férfit ököllet hátra verte. De kés nem is volt a kezében . . .

Nagyon érdekes az asszonynak a vallomása, aki azt mondja, hogy Május doktort úgy ismerte, mint kedves, derék fiatal embert és szerette is, mint ügyes, ötletes társalgót. Bensőbb viszony abszolúte nem volt közöttük s így az ő férjének nem lett volna oka leszurni Májust.

Ezekkel a vallomásokkal szemben Májusnak több barátja látta a bányász-ferjet leselkedni Május után és bizonyosra veszik, hogy csak az illető követhette el a gyilkosságot.

Budapesti munkatársunknak alkalmá volt beszélni a nyomozást vezető főszolgabíróval, aki az ügyről a következőket mondotta:

— Igen bonyolult, fontos ügy ez. Száznál több tanút hallgattam ki, részint bányásztisztviselőket, részint a mulatságon jelen voltak. Hogy mit vallottak pontosan, azt az eredmény érdekében nem arulhatom el, de igen sok, terhelő adat van egy bányásztisztviselő ellen, aki azonban nem ismerte Május doktort. Mindenesetre lassan, óvatosan vigyázva kell dolgoznunk, nehogy lármánkkal felbrosszszuk és elriasszuk a szundikáló legyet.

A berlini borzalmas gyilkosság titka.

A berlini kéjgyilkosság — melyről tegnapi számunkban már bőven megemlékeztünk — tetteseit a rendőrség minden igyekezet dacára sem lehetett már elfogni. Nagyon megnehezíti a nyomozást, hogy a kihallgatott tanúk a legkülönbözőkép vallanak és többen közülök készakarva félre-

zetik a rendőrséget hamis vallomásaikkal. A rendőrség a környék összes lakói kihallgatta a gyilkosságra nézve, de semmi újabb nyomra nem akadt. A gyanu még mindig arra a két fiatal emberre irányul, a ki legutóbb együtt volt a meggyilkolt kis leánnyal, ép ezért nagyon fontos, hogy a kis Luczie barátnői, a kik utolsó útján vele voltak, a rendőrségen mindent őszintén elmondjanak. Csakhogy nem találják ezt a két kis lányt, a szülők pedig nem jelentkeznek.

Tegnap ismét jelentkeztek tanúk, a kik a kis Lucziet még pénteken is látták volna az utcán. Pedig az — ugyszólván — ki van zárva, mert a kis leány már csütörtökön tünt el hazulról, és ha nem történt volna valami baj, úgy feltétlenül aznap még hazajött volna.

A folyó és a hid környékének megvizsgálása — ahol a holttestet megtalálták — sem vezetett semmi nyomra és így a rendőrség még mindig a sötétben tapogatózik.

A kis leány szüleinek lakásán nagy az izgatottság és a rendőrségnek többször közbe kellett lépni, hogy a csoportosulást megakadályozza. Tegnap egy kocsis jelentkezett a rendőrségnél és azt vallotta, hogy a szerencsétlen áldozatot csütörtök délután egy padon ülni egy körülbelül 40 éves férfival. A rendőrség most ez irányban is nyomoz, de fáradozásának még semmi eredménye. A borzalmas gyilkosságot a legnagyobb homály fedi.

Egyházak és iskolák.

Debreczen népoktatástügye 1902-ben.

Tanügy iránt érdeklődő körökben többször hallottam vitát azon kérdés felett, hogy vajjon Debreczenben, hol a traditio szerint is mindig kiváló gondallal ápolták a népnevelés ügyét, a népiskolai tankötelesek iskolázási viszonyai igen jók-e, vagy pedig az országos átlagot sem ütik meg. Mindenik nézetnek vannak védői. Az kétségtelen, hogy Debreczen városa napról-napra nagy áldozatokat hoz a tanügy emelésére s habár nem áll rendelkezésemre statisztikai kimutatás arról, hogy a többi nagy városok milyen összegeket áldoznak e célra, mégis bizonyosra vehetjük, hogy Debreczen város az elsők közt lenne. A felekezetek kisebb anyagi erővel rendelkezvén, úgy látszik, további áldozatokra alig képesek, tehát a fejlesztés a városra vár. Jelen cikkben Debreczen város 1902. évi népoktatási viszonyait hasonlítom össze néhány nagyobb város iskolázási viszonyaival, a közoktatásügyi miniszter által nemrég kiadott 1902. évi jelentés alapján.

Előre bocsátom, hogy átlag a kisebb városok és nagy községek népoktatási állapota jobb lábón állanak, mint a nagy városoké. Különösen a nagy Alföldön a tagosítás miatt folyton szaporodó tanyák nagyon nehezé teszik a tankötelezettség végrehajtását olyan városokban, melyek terjedelmes határral bírnak. Hozzájárul még, hogy a városok, különösen a kisebb rendezett tanácsú városok aránylag oly sokoldalú kiadással bírnak, hogy a népiskolákra alig áldozhatnak. Nagyobb városok anyagi erejéből is óriási összegeket emésztenek fel oly építkezések, melyek elől kitérni nem lehet.

Hogy alábbi adatokat a maguk igazi értékében bíráljuk el, előre bocsátom, hogy Magyarországon 1902-ben 2 999.752 tanköteles volt, kik közül iskolába járt 2,466,244 tanuló, vagyis az összes tanköteleseknek 82.21%-a. Ez a százalékszám azt jelenti, hogy Magyarországon vannak helyek, ahol a tanköteleseknek 82.21%-ánál több jár iskolába s viszont vannak helyek, hol kevesebb részesül oktatásban.

Ha tehát nem akarunk önmagunkkal mindenáron megelégedni, akkor nem szabad kielégítő állapotnak tartani azt, hogyha Deb-

reczenben az országos átlaggal szemben némileg jobb viszonyokat találunk.

Debreczenben 11,533 tanköteles közül 1902 ben 10,036 tanuló járt iskolába, vagyis tanköteleseknek 87,02%-a, a mi az országos átlaggal szemben némileg jónak mondható. Már Budapest kedvezőtlenebb helyzetben van, mert 105,171 tanköteles közül 88,228, vagyis 83,89% jár valamiféle foku iskolába. Pozsonyban a tanulók 85,24%-a, Szegeden 79,53%-a, Kecskeméten meg csak 68,87%-a részesül oktatásban. Így tehát Debreczen város népoktatási viszonyai elég kedvezőknek mondhatók eme városokkal szemben.

Azonban ne áltassuk magunkat azzal, hogy Debreczen a nagyobb városok közt iskolázási viszonyok tekintetében első helyen áll. Hogy csak példát említsék, Kolozsváron a tanköteleseknek 88,77%-a, a szomszédos Nagyváradon pedig 92,85% a jár iskolába!

Érdekes jelenség, hogy említett városok népoktatási állapota az illető megye általános viszonyainál hol kedvezőbb, hol kedvezőtlenebb szinten tűnik fel. Így Debreczen 87,02%-ával szemben a hajdumegyei átlag 77,98%, vagyis Debreczenben jobb népoktatási viszonyok vannak, mint a melyet a megyei átlag mutat. Nagyvárad 92,85%-ával szemben a biharmegyei átlag 80,43%-ra leszall.

Ellenben a megyei átlag jobb Csongrádmegyében, hol 80,37% áll szemben Szeged 79,53%-ával szemben, Pozsony 85,24%-ával szemben Pozsonymegye átlaga 90,43%-a.

Ne feledjük azonban, hogy sok helyen nem egyedül a lakosság és a városok, vagy községek tartják fenn az iskolákat, hanem segítségükre jön az állam is, Hajdumegyében az 1902. évi miniszteri jelentés egyetlen állami népiskolát sem ismer, így tehát még akkor az iskolafentartást saját erején eszközölte. Több megye vagy város kedvezőbb iskolázási viszonyaiban az államnak is van része.

Kérdéshetjük azonban, hogy nem volna e méltányos dolog, hogy az állam a haza leghivebb fiait is segítse művelődési viszonyainak javításában, mert nem látjuk-e, hogy sokszor az állam ellenséget nevel önmagának a nemzetiségi vidékeken, a szinmagyar elem művelését pedig másodrangu dolognak tartja.

Alljon itt végül néhány szám fenti városokról, annak az illusztrálására, hogy mennyi tanulót részesítenek fenti városok oktatásban a népiskolától a legmagasabb foku iskoláig, melyek az illető városok kebelében fenállanak.

Debreczenben az összes bármely foku iskolába járó tanulók száma 61 intézetben 13,656 tanuló. Budapestben 449 intézetben 133,500, Kecskeméten 9623, Pozsonyban 13,030, Szegeden 20,981, Kolozsváron 10,880 tanuló van.

Igy tehát Debreczenben a tanulók száma kiállja a versenyt a többi nagyobb városokkal.

Dr. Barcsa János.

Az évről vizsgák a zenedében. Zenei életünk legérdekesebb mozzanatai, a zenede közvizsgálatai ma kezdődnek. Ma szerdán az *elmélet és összhangzattan* növendékei vizsgáznak, holnap pedig (csütörtökön) szintén délután 4 órakor a *zene-történet* (ujkor) és a *gordonka*-vizsgálatot tartják meg. A vizsgálatok nyilvánosak és minden érdeklődő szívesen láthatik.

Társas-élet.

[Bánffy Dezső és a szegedi polgár. Czigány felfogás.]

Bánffy Dezső báró, Szeged első kerületének új képviselője a napokban megtekintette a szegedi református templomot kívülről. Amikor a külsőjét szemlélte, az utcajáró-kelők között egyszerre hirtelen terjedt,

hogy Bánffy a közelben van. Meghallotta ezt egy öreg szavazó-polgár, aki a közelébe igyekezett.

— Hadd lássam hát mán a képviselő urat! — mondta.

Odament Bánffyhoz és megmondta a nevét. Amikor magyarosan lekezeltek, az öreg mosolyogva jegyezte meg:

— Én is képviselő urra szavaztam ám.

Azután tetőtől talpig végignézte Bánffyt és ujját meglegegedetten rázta meg a kezét:

— No hát látom, hogy érdemes vót rászavazni...

Törvényszéki tárgyalás alkalmával történt ez a párbeszéd jelenet.

Elnök: Nős?

Csurár Miklós (kóbor cigány): Igen!

Elnök: Megesküdt a feleségével?

Csurár: Meg.

Elnök: A templomban esküdtek?

Csurár: Ki az ördög esküszik ott?

UJDONSÁGOK.

Kiállítás a Svetits intézetben.

Tulajdonképpen nem a nagy nyilvánosság elé szánt kiállításról van szó, amely a Svetits-féle róm. kath. leánynevelő intézet látványossága. Az intézet polgári iskolájának és tanítónő képzőjének növendékei gyönyörű kézimunkái képezik ezt a látványosságot. Ez is bizonyítéka annak, hogy a Svetits-intézetben nem tudós kisasszonyokat, hanem házas lányokat nevelnek az élet számára.

Három nagy teremben vannak összehalmozva a növendékek munkái: rajzok és női kézimunkák. Kedves dolgok a szemlélődőnek. Igen sok olyan tárgy van, ami művészi kézre vall. Az I. emelet három termében összehalmozott tárgyak közül méltó sok a főlemítésre.

Igen csinos, izléses és divatos női ruhákat állítottak ki: Járossy Margit, Juvancz, Vilma, Golonya Ilona, Perczel Etelka, Eckenberger Pelágia (piros pongyolája), Baranyi Ágnes, Fődeles Vera, Eizsmann Anna, Götz Leopoldine, Fülöp Vilma, Rottinger Terka.

Női ingeket rendkívül szép himzéssel állítottak ki: Miskolczy Jolán, Fülöp Vilma, Guró Ilona, Götz Lipótka, Orosz Margitka, Billitz Aranka, Kursinczy Stefánia, Fűzes-séry Etelka, Zsibrita Sári, Lelkes Janka, Horváth Irma, Perczel Etelka, Zsirény Töncsi, Baranyi Ágnes, Hakker Rózsi, Falk Tóni, Adler Giza.

Fal, asztal és egyéb disztárgyak közt igen szép Gavallér Ilus párnája, Kursinczy Stefi virág falképe, Spitzer Hajnalka faldisze, Hakker Rózsi asztalkendője, Mosolygó Vera és Kovács Jolán, Reiter Anna cimbalomtakarója, Pájer Zsuzsika és Kursinczy Stefi tutója, Hakker Rózsi gyönyörű asztalterítője.

Egyéb fehérneműk közt Eiseman Anna, Guró Ilona, Eszter Flóra, Trecka Margit, Juvancz Vilma, Varga Jolán, Sturcz Sári munkái valnak ki.

Gyönyörű diszspárnákat állítottak ki: Varga Jolán, Zsiray Töncsi, Lelkes Janka, Eckenberger Pelagie; igen izléses munka a Barta Berta cimbalomtakarója.

Továbbképző intézeti növendékek munkái: Vincze Irénke és Dusa Gizike faldisze igen szép. Csanak Margit, Jóna Rózsi, Zádor Nelli, Vámos Stefi és Groman Ilona pedig egész kelengyére valót állítottak ki.

Izléses zongoratakarókat készítettek Groman Ilona, Jóna Rózsi és Ehrenfeld Irma.

Női ruhákat, pongyolákat állítottak ki: Vámos Stefi, Mándy Gizi, Megyery Lili, Pápay Anna, Grohman Ilona. A kisasszonyok bizonyára maguk fogják készíteni ruháikat asszonykorukban is — férjeik öröme...

Pápay Annuska gyönyörű függőnye disze lehetne bármely előkelő, úri lakásnak.

Nem kisebb látványosság a rajzkiállítás sem, ahol azonnal szembetűnnek Béres Terike szénrajzai. Néhány sikerült tanulmányfőt állított ki. A kisasszonynak határozott tehetsége van és kár volna, ha tanulmányait nem folytatná.

Csak dicsérettel adózhatunk az intézet oktatóinak, hogy ily hasznos, házas nevelésben részesítik a leánykákat.

Városi közgyűlés.

Mit tárgyal a törvényhatósági bizottság?

Csütörtökön délután 4 órakor tart ülést Debreczen város törvényhatósági bizottsága Domahidy Elemér főispán elnöke alatt. A közgyűlési tárgysorozat nevezetesebb tárgyai a következők:

Belügyminiszteri leirat, melylyel az állandó paros tanonciskola építése ügyében hozott közgyűlési határozatokat jóváhagyja. Belügyminiszteri leirat, a melylyel az ispotálylapon emelendő két szegényház és dékáni lak építése tárgyában hozott közgyűlési határozatot jóváhagyja. Kereskedelemügyi miniszteri leirat az állami utmesteri iskolák fenntartásához hozzájárulás iránt; a kereskedelemügyi és földmívelésügyi miniszter rendelete a debreczen-sámszon n.-kállói h.-é. vasut kiépítésére vonatkozólag. Előterjesztés a hajdúvármegyei telefonhálózat költségeihez hozzájárulás tárgyában. Javaslat a gazdasági ismétlő iskola felépítése tárgyában.

Polgármester jelentése a szervezési szabályzat módosítására kiküldött bizottság működéséről a egyuttal javaslat ezen bizottság kiegészítéséről. Jelentés a legelőbér-hátralékok behajtásáról.

Előterjesztés, a mely mellett a városi ménes és a fogatok tartása s a mai rendszer megvizsgálása kérdésében a közgyűlés által kiküldött bizottság jelentése beterjesztetik.

Makó Laios szinigazgató és többeknek felebezése a tanács azon határozata ellen, hogy a városi színházat 1905. évi október 1-től 6 évre Zilahy Gyula szinigazgatónak adta bérbe. Javaslat a városi színház nézőterének és szinpadának átalakítására.

Előterjesztés a tizedik gyógyszerár felállítására tárgyában; ugyanaz a bábaképzőintézet és női klinika végleges elhelyezése és a felépítési költségek megszavazása iránt. stb.

Az operaház igazgatója és Zilahy.

Érdekes és érdemes irás érkezett a városi tanácshoz. Zilahy Gyula szinigazgató hivatottságát és képességeit az egyik leghivatottabb helyről bizonyítják. Bizonyítja pedig ezt a magyar királyi opera ház európai híru nagy művész igazgatója. Midőn sógorsági — komasági és egyéb helyi érdekek tolazkodnak elő a szinigazgatói állás betöltésének művészi nagy jelentőségű kérdésénél, midőn még a színház mellett a csizmadiaszin felé csak el... járó avatlatlanokat is harci paripára ültették, midőn Zilahy Gyulának, a művésznek és az igazgatónak a lejárására is történtek gonosz támadások, a pártatlan nagy közönségnek érdemes tudomásul venni, hogy a legelső magyar műintézet művész igazgatója, Mader Rezső, miként ítéli meg és ajánlja Zilahy Gyulát a szinigazgatót. Szószertint a következő irást intézte a tanácshoz:

Magyar Királyi Operaház.

Tekintetes Tanács!

Zilahy Gyula szinigazgató az eddigi működését érdeklődéssel kísérttem és szakavatott, buzgó és hazafias működéséről számtalanszor volt alkalmam meggyőződést szerezni. Különös érdemül tekintendő, hogy

az opera vált. Sz és kérem Gyula sz fogásába gyeskedj Fog tisztelet Bud

zán Don alatt tart tartandó csi javas

szágos M vasárnap alakuló g ronymi ki most azt: Nag Debrecze szágos m megyei üléséből dasáról b nyilatkoz elnök ur rület mi kérek. Ha

Igazán h kedves e dorra. A kedves, ez az ez szemü, sz nacker S gatóság rályi pén talnok él volt, nem zene mű kesedést tényezője művelőde gora virtu óta szer művészen volt szeré maradand reczeni m az utolsó A szász Steinacke nos szere és a cziv özetlene keit is it közönség résztvele igazán ke tát. A cs bántos c is: Mely a felejthe nak és te magyar folyó hó 63-ik évé történt gy hült teter 3 órakor szertartás háznál t utcai te Debrecze Aurél, ne keivel, V Arthur, c roly teme béke az

az operai műfajt is szép sikerrel kultiválta. Szívesen ragadom meg az alkalmat és kérem a Tekintetes Tanácsot, hogy Zilahy Gyula színiigazgató ur ügyét hathatós pártfogásába venni és kedvezően elintézni kegyeskedjék.

Fogadja a Tekintetes Tanács kiváló tiszteletem nyilvánítását.

Budapest, 1904. június 4.

Máder Rezső s. k.

A Magy. Kir. Operaház igazgatója.

— **Teljes tanácsülés.** A városházán Domahidy Elemér főispán elnöklelte alatt tartott ülést a tanács, amelyen a 16. ántartandó közgyűlés tárgysorozatát és a tanácsi javaslatokat állapították meg.

— **Hieronymí üdvözlője.** Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülésnek vasárnap megalakult hajdumegyei kerülete alakuló gyűléséből táviratban üdvözölte Hieronymi Károly kereskedelemügyi minisztert, ki most következő levélben köszönte meg azt: Nagyságos Kardos László elnök urnak, Debreczen. Igen tisztelt elnök ur! Az országos magyar kereskedelmi egyesülés hajdumegyei kerülete szíves volt engem alakuló üléséből küldött táviratban meleg ragaszkodásáról biztosítani. A személyem iránt megnyilatkozó ezen figyelmeért kérem fogadja elnök ur hálás köszönetemet, melyet a kerület minden egyes tagjának tolmácsolni kérek. Hazafias üdvözlettel Hieronymi.

— **Egy kedves ember halála.** Igazán használhatjuk ezt a jelzést, hogy kedves ember, a boldogult Steinacker Sándorra. A debreczeni társas életnek valóban kedves, népszerű, nagyrabecsült tagja volt ez az ezüstfehér szakállas, mosolygós kékszemű, szelíd művészelküri ember, Steinacker Sándor, a debreczeni pénzügyigazgatóság oszlopos főtisztviselője, magyar királyi pénzügyi szaktanácsos. A rideg hivatalnok élet, melynek pontos, buzgó dolgosa volt, nem irtotta ki az ő örökifjú lelkéből a zene művészet iránti nagy szeretetet és lelkesedést és évtizedeken át egyik legkiválóbb tényezője volt a debreczeni zeneéletnek és művelődésnek. A hangversenyeken, mint zongora virtnóz, mint kísérő muzsikusi évtizedek óta szerepelt ez a kedves megjelenésű művészember, a ki százaknak és ezreknek volt szeretett „Steinacker bácsija”. Nagy és maradandó érdemeket szerzett, mint a debreczeni nagy dalárda egyik alapító tagja és az utolsó esztendőig művezető igazgatója. A szász patricziusi családból származott Steinacker Sándor emberemlékezet óta hasznos szerepet teljesített Debreczen életében és a civis városban egyik legderékabb, legönzetlenebb poigára lett maga is; gyermekeit is itt nevelte fel és Debreczen város közönsége, velünk együtt, a legőszintébb részvétellel veszi tudomásul igazán érdemes, igazán kedves ur embernek hirtelen elhunytát. A családi gyászban osztozva közöljük a bánatos család itt következő gyászjelentését is: Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejthetetlen jó apának, nagyapának, apósának és testvérnek STEINACKER SÁNDOR magyar királyi pénzügyi szaktanácsosnak folyó hó 14-én reggeli 8 órakor, életének 63-ik évében, 1 napi súlyos betegség után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei f. hó 16-án csütörtökön d. u. 3 órakor fognak, az ág. hitv. evang. egyház szertartása szerint, a Nap utca 16. számú házában tartandó gyászima után a Kossuth-utcai temetőbe örök nyugalomra tétetni. Debreczen, 1904. június 14. Gyermekei: Aurél, nejevel Vertán Marianne és gyermekeivel, Viola. Testvérei: Ödön, családjával; Arthur, családjával. A temetést Gabauer Károly temetkezési intézete rendezi. Áldás és béke az érdeműs poigár hamvaira!

— **Thaly Kálmán és Ince pápa.** Semadam Sándor házi képviselőházi beszéde kapcsán történt, hogy a néppárt padjairól a következő közbekiáltás hangzott el:

— *Thaly Kálmán is volt Rómában és meglátogatta a pápasirokat!*

Mire Thaly daczosan rázta meg ősz fejét és így válaszolt:

— Igen, meglátogattam XI. Ince pápa sirját és valahányszor Rómába megyek, mindig megfogom ezt tenni!

A folyosón azután többen meginterpellálták az ősz kuruczot, akiről tudvalevő, hogy mint keménynyaku kálvinista, nem nagy kegyelettel viseltetik a pápák iránt. Thaly azután a következőkben adta meg a felvilágosítást:

— XI Inceze volt az, aki Budavár bevétele után 40.000 aranyat adott Magyarországnak a török elleni hadjárat folytatására. Ennek a pénznek — amely a mai értékben millióknak felel meg — a segélyével tisztították azután meg az egész Dunántúlt és Horvátországot a töröktől. Ezért minden magyar ember halálával kell hogy legyen XI. Inceze pápa iránt; ennek a halának a lerovással látogattam, én meg sirját és jelen tettem épen most ki, hogy minden római utamon meg fogom látogatni! . . .

— **Méhészeti szakelőadás Debreczenben.** Folyó hó 21-én d. e. 10 órakor Forgách Lajos V. kerületi vándorszaktanár Debreczenben szakelőadást tart, mely célra G. Szabó Kálmán hajdumegyei méhészegyesületi tag ajánlotta fel méhtelepét. Felhívja a Hajdumegyei méhész egyesület tagjainak valamint a méhészeti iránt érdeklődött közönségnek szíves figyelmét, hogy az említett előadáson minél számosabban megjelenni szíveskedjenek.

— **Meghaltak.** Gorrieri Adolfaé Csernák Ilona ágost. 35 éves, Somosi József ev. ref. 1 hónapos, Kiss Margit ev. ref. 2 éves gyermek, Kozák Ferenczné Szabó Juliánna ev. ref. 27 éves, Tóth Erzsébet ev. ref. 6 éves, Gabrács Juliánna ev. ref. 18 hónapos, Korcsmáros Sándor ev. ref. 11 napos, Pál Gusztáv róm. kath. 12 hónapos, Félegyházi Endre ev. ref. 29 napos csecsemők, Brückner József Weinstabl Jozefa róm. kath. 66 éves szülész, Patay József ev. ref. 2 hónapos csecsemő.

— **Gazdatisztek vizsgája.** A gazdaszisztekről szóló törvény értelmében 1906. május 1-én tul csakis oklevéllel bíró egyének alkalmazhatók. Az oklevéllel nem bíró gazdasziszteknek, hogy állásukat ne veszítsék, a földmívelési kormány megengedte, hogy ha a törvény életbe lépte előtt már 5 évig szolgálatban voltak és a kellő gyakorlati szakképzettséggel rendelkeznek, utólagosan vizsgát teheszenek és a sikeresen letett vizsgáról szóló bizonyítvány egyenértékű lesz az oklevéllel. E vizsgák letehetőek: Debreczenben, Kolozsvárt, Kassán és Keszthelyen.

— **Az alkoholizmus elleni küzdelmet** szolgálja az az érdekes kis munka, mely mostanában jelent meg a könyvpiaczon dr. Forel Ágost svájci egyetemi tanár tollából, ifju Babarcsi Schwartzer Ottó jeles fordításában. A könyv szakavatottsággal és érdekesen ismerteti a szesz italok élvezetének úgy az emberiség szervezetét, valamint erkölcsét pusztító és romboló hatását, s közli mindazon elveket, melyek segítségével ezen társadalmi kinövés ellen küzdeni lehet s a mely elvek szerint az Antialkoholista egyesülete (Good Templar rend) küzd az alkoholizmus ellen. Akik ezen igazán humánus cél iránt érdeklődnek: e füzetkét az „Antialkoholista egyesület helyiségében (Budapest, VI. Próféta utca 3.) vagy bármely könyvkereskedő utján 50 fillérért megszerezhetik.

— **Közművesek gyűlése.** A közművesek június 15-én délután 4 órakor az ipartestület tanácstermében gyűlést tartanak. Az ülés tárgya: az ácsok mozgalmá és az erre vonatkozó intézkedések.

— **A nagy dalárda juniálisa.** A debreczeni dalegylet a f. hó 16-án, csütörtökön, a nagyerdei vigadóban, válogatott szép darabokból álló műsorával nyitja meg a nagyerdei nyári mulatságot sorozatát. A műsor után következő tánczhoz Rácz Károly muzsikája szolgáltatja a szebbnél szebb nótákat. A jelenlevők hazaszállítása iránt a kis vonatról gondoskodott a rendőrség.

Ezen hirrel kapcsolatban, illetékes helyről, még a következő magyarázatot vettük:

Steinacker Sándor p. ü. számtanácsosnak, az öreg dalárda művész igazgatójának temetése ugyanaz napra esvén, mint a dalegylet által már jóval korábban meghirdetett nagyerdei csütörtöki dalestély, az egylet tagjait kétséges helyzet elé állította. A minket kérdező barátainkat megnyugtattuk, hogy azáltal hogy az öreg dalárda csütörtök délután vérző szívvvel eltemeti szeretett igazgatóját s azzal, hogy ugyanaz nap este pártoló tagjának dalestét ad, mindkét esetben kölességét teljesíti. Egyiket a szeretett halott, a másikat az élők iránt, mind egyiket a maga helyén és idejében, Tehát az a határozatul, hogy megtartják a csütörtöki dalestélyt teljesen correct.

— **Három napig volt a czirkuszban.** Három napig elcsavargott Dongó Julcsa cselédlány a helyéről, amikor végre hazament.

— Hol voltál? — kérdi a gazdaszszonya.

— Csak a czirkuszban — felelte Julcsa, aki tényleg három napot töltött a czirkuszban, mert hogy a művészársaság egyik lovakaró tagjába beleszeretett.

Természetesen a gazdája nem fogadta vissza, a rendőrség pedig eltoloncolja Dongó Julcsát.

— **Az eltévedt művész.** A széna vásártéren működő czirkusz egyik művésztagja, a bolyhos szőrű szép kutya eltévedt az éjszaka. A művészkutyát a rendőr vette pártfogásába és felkísérte a bűnügyi osztályra, ahol igen jól érezte magát, mint aféle világlátott művész — a rendőrségen.

— **Kereskedők és iparosok figyelmébe.** A debreczeni kamara hivatalos közlései a következők: A máv. pályázatot irt ki 70,000—100,000 tonna szénvontatási munkálataira. Határidő 1904. július hó 5. Ugyancsak a máv. nyilvános pályázatot irt ki külföldre bádógok és horgony szállítására. Határidő: július 28. Szolnoki törvényszék árlejtést hirdet 34 szolgál egyenruha szállítására. Határidő július 18. Jászberényi járásbíróság verseny-pályázatot hirdet 200 m. szén szállítására. Határidő július 24. Az érdeklődők forduljanak a debreczeni kereskedelmi és iparkamarához.

— **Két apró tolvaj.** Még csak 11 esztendő a kis törvénytelen Majoros József, akinek a debreczeni árvaszéknél 600 koronája van. Az édes anyja, aki mosónő volt és vadházasságban élt Dutka József ujság-

árussal, már elhalt és azóta az utcán csavarog. A tanyája a vasuti állomás. Ott bujkál egész nap, éjjel a vasuti kocsikban alszik, az élelmét úgy lopkodja vagy kérégeti össze. Legujabban Balog Benő 11 éves fiút is magával csábította, akivel kedden délelben bemerészkedtek az állomásfőnök irodájába és onnan az éjjeli óra kulcsát láncszal együtt ellopták. Az apró tolvajokat elfogták. A hajléktalan Majoros Jóska a rendőrség börtönében marad és mert a javító intézetben nincs hely, végleg el fog zúlni a csavargók közt.

— **Baleset a tekepályán.** Vasárnap délután a Jolsvay-féle kuglizóban játék közben Nagy József fodrász segéd a tekegolyóval eltörte a jobb felső czombcsontját. Hordágyon szállították a kórházba.

— **Elfogott zsebmetsző.** Ismert zsebtolvajt fogott el a rendőrség. Sulán Sándor nagyváradi illetőségű fiatal ember, aki Budapest felől érkezett meg és az ispotálylapon csavargott. Egyszer már kitiltották Debreczenből.

— **Csavargó.** Szabó Lajos 19 éves csavargó a nagyerdőn ütött tanyát és csak úgy járogatott be a szeretőjéhez, aki a nyugoti utca 28. sz. alatt Havas Dávidnál szolgál. A csavargót a rendőrség beszállította a fogházba, ahol szállást kap a nagyerdő lakója.

— **Elvesztett pénzesztárosa.** Érzékeny veszteség érte tegnap délután újságunk pénzesztárosát, Kovács Lajost. Délután 1/4 ed 5 orakor, a Szent-Anna-utcán, a Gondy-féle ház tájékán elveszítette, véletlenül kiejtette börtörczáját. A tárczában két darab 10 koronás papír bankjegy is volt. Tisztességes megtalálót ezúton kérjük fel, hogy szíveskedjék a tárczát a pénzzel együtt a kiadóhivatalba szolgáltatni, nehogy károsodjék ez a derék szegény ember.

x **Ma szerda este** Rácz Károly és fia zenekara Márkus Jenő Dréher söröcsarnokának legszebb nyári kertjébe hangversenyt tart.

x **Összehajtható gummi fürdő kádak** Mentzénél.

TÁVIRATOK.

Lukács miniszter a trafik-ügyről.

Lukács László azt feleli Marjainak, hogy a trafikokat nem lehet állami kezelés alá venni, mert magánember sokkal jobban megfelel, mint a tisztviselő. Az sem igaz, hogy a legkedvezőbb ajánlat volna a legjobb, mert sokszor megesett már, hogy éppen az ilyen folyamodott mindig bérleszállításért. Azért a nagybecskereki trafik ügyét befejezettnek tekinti.

Anarchisták Transwaalban.

Fokváros, június 14. Johannesburgban több anarchista letartóztatott, akik készeknek nyilatkoztak arra, hogy lord Milnert megölik.

Az 1904. évi budget.

Budapest, június 14. A képviselőház pénzügyi bizottsága elfogadta az 1904. évi pénzügyi költségvetést.

Hozzájárulás a kvótához.

Budapest, június 14. A képviselőház kvótabizottsága ülést tartott és hozzájárult az osztrákok által felvetett 4 ponthoz.

Bánffy és Apponyi.

Budapest, június 14. Politikai körökben elterjedt hír szerint Bánffy és Apponyi összeszel fognak felszólalni az indemnitáshoz. Valószínűleg új obstrukció készül.

Megsérült japán gőzös.

London, június 14. A japánok Taihu-komaru gőzöse a port-arturi kikötő bejáratánál aknára futott, amelyek 1 tisztet és 18 közembert öltek meg és 9 megsérült. A gőzös épen maradt.

Csatlakozás Apponyihoz.

Budapest, június 14. A főrendiház két tagja, Forgách László és Gyula jelezték be eddig Apponyihoz való csatlakozásukat.

Az orosz-japán háborúról.

Ujabb mozgósítások.

Pétervárról jelentik, hogy 9-éről szóló csári ukáz elrendeli a tartalékos tiszteknek és legénységnek a következő kerületekből tényleges szolgálatra való bevonulását: a penzai kormányzóság tiz kerületéből, a peni és szimbirsk kormányzóság egy-egy kerületéből, a szaratov kormányzóság három kerületéből, az orenburi kormányzóság két kerületéből, az ufai és moszkvai kormányzóság négy-négy kerületéből, a tambovi kormányzóság hat kerületéből, a vladimiri kormányzóság két kerületéből, a voronezi és orel kormányzóság négy-négy kerületéből, a rjeszani kormányzóság három kerületéből, a tulvi kormányzóság négy és a kharkovi kormányzóság három, végül a kurszki kormányzóság négy kerületéből. Néhány kerületben lószorozás is volt.

Csatározások.

London, június 14. A Reuter ügynökség Kuroki tábornok főhadiszállásán lévő tudósítójától Fuzanon át a következő hírt kapta kelet nélkül: A harcztérről nincs új jelenteni való. Az előőrsök nap-nap után összeütköznek. Az ez alkalmakkor szenvedett veszteségek csekélyek. Ugy látszik, hogy a japánok ezeknél a csatározásoknál előnyben vannak. Éjjelenként a kínaiak elvágják a táviróvezetéseket.

800 orosz pusztulása.

London, június 14. A Daily Mail tudósítója jelenti, hogy a 12-én jelentett ütközet, amelyben az oroszok, hir szerint 800 embert veszítettek, Sziungtajnál volt, hova a japánok Kurantienből vonultak, hogy a vidéket kiürítsék, mialatt Niucsvangra vonulnának elő.

Az oroszok lassan mozognak.

London, június 14. Kuropatkin kétségbeesését most kezdik csak érteni Pétervárt. Kitünt, hogy naponta csupán 2000 embert tudnak utnak indítani, többet nem. A hadsereget pedig rendszeresen élelmezni nem tudják, úgy hogy a mandzsuriai csapatok pár hét múlva éhezni fognak.

Port-Artur elveszett.

Berlin, június 14. Irányadó körök meg vannak győződve, hogy az oroszok veszni hagyják Port Arturt. A felmentésről már szó sem lehet. Kuropatkin csak 2 hónap múlva lesz abban a helyzetben, hogy támadhat.

Ujabb japán diadal.

London, június 14. A pulentieni csatában 8 orosz ezred és 3000 japán vett részt. A japánok szinlett futással visszavonultak a Jepotung szorosig és mikor az oroszok bent voltak a kelep-cében, hirtelen visszafordultak és iszonyatos tüzeléssel fogadták őket. Az

oroszok csupán halottakban vesztek 860 embert. A sebesülteket 285 kocsin szállították Niucsvangra.

Olvasóink rovata.

Temetések botrányokkal.

Tekintetes szerkesztőség!

Ismervén a „Debreczeni Független Újság” azon elvét, hogy helyt ad bárkinek is b. lapjában, ha közérdekű panaszt akar szellőztetni, azon kéréssel fordulunk mi is a tekintetes szerkesztőséghez, hogy panaszunknak helyt adni méltóztassék.

Mintegy három hónap óta nagy a forrongás a r. kath. hívek közt azon intézkedés miatt, hogy azoknak, akik a 10 koronás koronás fentartott helyeket (még a temetőben is vannak fentartott helyek, nem csak az onfeumban) kiváltani nem képesek, nem adnak, mint eddig tisztességes sirhelyet a régi polgári sorban, hanem csak a megbélyegzettek közt, ahová eddig csak az akasztottakat öngyilkosokat és az olyan kórházi halottakat temették, akinek hozzátartozói nem jelentkeztek.

Ezen eljárás miatt óriási az elkeseredés a róm. kath. hívek közt és annyi botrány történt már e miatt, hogy a nyilvánosság elé kell vinnünk a panaszainkat.

Eddig ugyanis háromféle sirhely volt: fentartott, polgári és az istennevesek sirhelye. A fentartott sirhelyet 10 koronával lehetett megváltani, a rendes polgári sorban kaptak sirhelyet a többi hívek, míg a temető árka melletti dombon a megbélyegzettek (öngyilkos, kivégzett vagy ismeretlen) kaptak sirhelyet.

Három hónap óta nincs ez így. Aki nem tudja 10 koronával megváltani a kiváltásosak számára fentartott helyet, a megbélyegzettek közt kap sirhelyet. E miatt van a sűrű botrány.

Mintegy 3 hete is kínos botrány játszódott le e miatt a temetőben Simkovits István asztalos mester temetése alkalmával. Mikor ugyanis a halott felöltött fia meglátta, hogy az ő édes apjának a megbélyegzettek közt jelöltek ki sirhelyet, két-ébeesetten zokogni kezdett és hangosan kiáltotta:

— Nincs isten, nincs isten, hogy az én édes apámat idetemetitek. Alábbvalók vagyatok a sintérnél — kiáltotta nagy fájdalommal a temetési szertartást végző lelkész és kántor felé, akik dermedten hallgatták a káromlást, de persze ők arról nem tehettek és a dologról mit sem tudtak.

Ma pedig, kedden délután özvegy Matula Edénét temették, akinek öt árvája maradt. Neki is a megbélyegzettek helyén jelöltek ki sirhelyet. Mikor a gyászmenet a dombra felért, nagy izgalom vett erőt a gyászoló közönségen.

— Ide nem engedjük temetni — szólta hangosan és a gyászmenetet megállították.

Erre a gyászolók közül valaki (a neve mellékes) levette a kalapját és gyűjtést rendezett a közönség körében. A gyászolók összeadták pár pillanat alatt a tiz koronát, beküldték Wolafka Nándor püspökhöz és a fentartottak közül vásároltak sirhelyet, azt megászták és úgy temették bele az 5 árva keserves sirása közt a halottat. A közönség órákon át várakozott, a míg a sirt megásták és a temetés véget érhetett.

Kérdjük már most: helyes-e, jogos-e a szörnyű, fölháborító állapot megteremtése és fentartása? Kérdjük pedig ezt a r. kath. egyháztanáctól és annak érdeműs elnökétől, Váczy Jánostól, mert nem akarjuk elhinni, hogy ezt a botrányos állapotot az ő tudtával és hozzájárulásával létesítették.

Ha seget m egyenlős gábar i vábbra tisztessé mátus t számára temessül De szerkesz

EL 29-én a verték A kács Is Kurucz hónapok díj merü reczeni 4 hónap hármát büntetés az elitel

A kot szám a Valen irodátó Valentin pört indi direktora levelet keserűen nem töré legcsunyt színházig Valentiné sértés ez Baumann tegnap t azonban dr. Gleic a bíróság

REC

Bü hogy elm dört, maj ben valan vagyok ol hogy ilye kem az o mert ha kor mi ol kit mártsc nem elég

Bareswell mégis ki feje lágya vargó és Azt lesz a ke karjon ki merész ki valamit, h nak muta

— I gyilkosa o — E Erre — I zugság. E Viktóriát, — N — A Silas — mozdulatt

Ha ez a durva, kegyeletet és tisztességet mélyen sértő, az emberi és Krisztusi egyenlőséget a temetőben, a halottak országában is mélyen megalázó rendelkezés továbbra is fennmarad, akkor mi szegény, de tisztességes r. kath. hívek inkább a református temetőben kérünk sírhelyet halottjaink számára, hogy sem a megbélyegezettek közé temessük.

Debreczen, június 14. Tisztelettel a t. szerkesztőségnek

Több r. kath. polgár.

Törvénykezés.

Elítélt legények. Ez év márczius 29-én a hosszupályi vendéglőben félholtra verték Fazekas Kálmán nevű legényt Takács István, Szabó Lajos, Séber Imre, Kurucz István és Szűcs Gábor. A legény hónapokig nyomta az ágyat, 74 kor. orvosi díj merült fel, amíg lábra állították. A debreczeni törvényszék Takácsot és Kuruczot 4 hónapi fogházra és 20 korona, a többi hármat 3 havi fogházra és 20 korona pénz büntetésre ítélte. Az ügyész megnyugodott, az elítéltek felebbeztek.

Komjáthy János pöre.

A Cyrano de Beryerae című vigjátékot számos vidéki színtársulat előadta, bár a Valentin Réthy féle színházügynökségi irodától az előadási jogot nem szerezte meg. Valentinék a színtársulatok ellen kárterítési pört indított és azt meg is nyerte. A színház direktora a kárterítési-pör megindítása után levelet írt a Valentin céghez, amelyben keserűen kifakadt a miatt, hogy ez az iroda nem törődve az illemmel, a tisztességgel, a legcsunyább eszközökkel igyekszik a vidéki színházigazgatókat megsarczolni, tönkretenni. Valentinék e levél tartalma miatt becsület-sértés címén pörbe fogták Komjáthyt. Dr. Baumann Mór budapesti büntető bíróságnak tegnap tüzte ki az ügy tárgyalását, minthogy azonban Komjáthyt nem lehetett megidézni, dr. Gleichmann Lajos ügyvéd indítványára a bíróság a tárgyalást elnapolta.

REGÉNY-CSARNOK.

Ki hát a gyilkos?

Bűnügyi regény az amerikai életből. 23.

-- Szép. Még először megfizet azért, hogy elnémitottam Keene Silas titkos rendőrt, majd csak azután fogok a másik ügyben valamit cselekedni. Egyébként én nem vagyok oly ostoba, hogy elhiggyem önnek, hogy ilyen gyalázatos ajánlatot tegyen nekem az ön közvetítésével Andrew barátom, mert ha nem ő gyilkolta meg a leányt, akkor mi oka lehet neki arra, hogy más valakit mártson a bajba? Barátom, maga még nem eléggé fortélyos.

— Az meglehet. Természetesen nem Bareswell ölte meg a leányt, de ő tudja mégis ki a gyilkos. Bareswell nem esett a feje lágára, ő nem olyan tökfilkó.

-- Igazán? — szölt gunyosan a csavargó és durva röhejre fakadt.

Azt hitte a titkos rendőr, hogy most lesz a kedvező pillanat, hogy vallomást csikarjon ki a csavargóból. Elhatározta, hogy merész kísérletet tesz, hogy kiszedjen belőle valamit, bár a ficzko tulságosan is óvatosságot mutatkozott.

— Bareswell tudja jól, hogy a leány gyilkosa ön.

— Hazugság. Nem igaz.

Erre a szóra felugrott a titkos rendőr.

— Ismétlem, hogy ez nyomorult hazugság. Egyetlen ujjal sem bántottam Bane Viktóriát, de én tudom, ki a gyilkos?

— Nos, kicsoda?

— Azt önnek nem fogom elárulni, Keene Silas — kiáltotta a csavargó és fenyegető mozdulattal hajolt keresztül az asztal felett.

— Ugy? Felismert — kiáltotta a titkos rendőr és a forgó pisztolyát ki akarta rántani.

— Késő már, Keene Silas — dörögte a csavargó.

Ugyane pillanatban villámgyorsan föbe költötte a titkos rendőrt, aki eszméletlenül bukott vissza a székre.

TIZENEGYEDIK FEJEZET.

Nem csoda, hogy Alstine Rózsa úgy kétségbeesett. Ellopták a drága ékszereit.

De hogy jöhetett a tolvaj a szobába? Természetesen a vőlegényét még gondolatban sem merte gyanúsítani ilyen aljassággal a szerelmes leány. Az unokanővére volt az első, aki a szörnyű gyanút fölébresztette benne, de a leány erőlyesen tiltakozott az alávaló gyanúsítás ellen.

(Folytatjuk.)

Szerkesztői posta.

Több róm. kath. hívő. Panaszkodunk egész terjedelmében nem közölhetjük le, mert személyek ellen tartalmaztak nehezen bizonyítható támadásokat. A közérdekű részt azonban leköszöltük, miután már több szavahihető ember megerősítette. A támadás hangját is mérsékelnünk kellett, mert ez lapunk irányával össze nem egyeztethető. Bizunk benne, hogy e türehtetlen állapotokon segíteni fognak az intező körök.

Nyílttér.

Felhívás

a tisztelt kerékpározó közönséghez!

Tudvalevő dolog, hogy csakis szakszerűen összeállított és gondosan kijavított kerékpárokon lehet kényelmesen és bosszuság nélkül közlekedni, minélfogva felhívjuk a t. kerékpározó közönség b. figyelmét *ujjonnan megnagyobbított kerékpár mechanikai műhelyünkre*, ahol mindennemű kerékpár mechanikai munkák kiváló gondval, szakértelemmel és a lehető legolcsóbb árak mellett eszközölköttek.

Külön kiemeljük, hogy *egy kerékpár teljes zománczolására 4 frtba kerül*, úgy hogy egy izléstelen kinézésű kerékpár 4 frtért teljesen ujja alakíttatik. Kivánatra a kerékpár peremeit bármily színű csikkokkal is ellátjuk.

Legjobb gyártmányu ez évi modellű kerékpárok gyári árakon.

Kerékpár alkatrészekben nagy választék 30% engedménnyel.

Schweitzer Testvérek

varrógép-, kerékpár- és alkatrészek gyári raktára

DEBRECZEN, Piacz-utca 56. sz.

Konyári sóstó fürdő

október hó 1-ig nyitva áll.

Tiszta szikes fürdők és kifogástalan, szép lakó szobák jutányos ár mellett rendelkezésére áll a t. fürdő közönségnek.

Prospektust és egyéb felvilágosítást ingyen küld

FRANK, fürdőintéző.

Üzlet a fabódében!

Ház lebontás miatt a Kenyérpiacon levő dus választéku raktáramat a szemben, ez alkalomra épített **fabódéba kellett áthelyeznem.**

Ezen körülmény igen jó alkalmat ad arra, hogy üzletemben levő óriási mennyiségű áruimat apasszam; oly formán, hogy tekiutve a házbér csekélységét és raktárom tulsufoltságát

azoknak árát rendkívül leszállítom.

Szives tudomására hozom tehát a tisztelt vevőközönségnek, hogy ezen ritka, kedvező alkalmat minél hamarabb kihasználni sziveskedjenek.

Raktáromon található: az idény legújabb és legszebb női divat ujdonságai szövetek, vásznak, készruhák, zseb- és fejkendő, kartonok, batistok, zefhírek, paplanok, harisnyák, nap- és esőernyők, bluzok, férfi- és női ingek, gallérok stb. stb. nagyválasztékai.

Számos látogatást kér tisztelettel

STEIN LÁSZLÓ

Degenfeld-tér.

ETERNIT-PALA AZBESZT CEMENT-PALA.

HATSCHEK LAJOS SZAB.

Gyár: NYERGES-UJFALU.

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olcsó és tűzálló tető-fedőanyag.

ETERNIT MUVEK képviselője és raktára:

LUKÁCS VILMOSNÁL DEBRECZEN, Hatvan-utca 5. szám.

Elsőrangú referenciák. — Jótállás. — Évi gyártás 1500 kocsi rakomány. — Kérjen ismertetést.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Niklós és Markbreit fiók üzletében Piacz-utca fő tőzsde mellett. Hallatlan olcsón beszerezhető kalapok, cipők, ingek, nyakkendők, pénz-, szivar- és cigaretták tárczáik, séta botok, játékok, gyermek-kocsik, zománcz edények és számtalan itt fel nem sorolt áruk.

Correpetitornak ajánlkozik tanítóképezdész kisebb gyermekekhez vidékre is, czim a kiadóban.

Szöllőkötőfonalat, raffiát, kékkövet legolcsóbban Glück Izidor fűszer üzletében kapható Péterfia-utcán.

Hajdusági Bajuszpedró.

Szép bajusz

nyerhető a híres Hajdusági bajuszpedró használata által, mely legjobb az összes bajuszpedró készítmények között. A bajuszt nem törli, nem tépi, mindég szép állásban tartja és soha sem keményedik meg.

Egy doboz 50 fillér.

Kapható:

Dr. Rotschnek V. Emil utóda

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-u. 8 sz.

Valamint minden debreczeni gyógyszerárban.

A Honvéd-utczának legszébb helyén 30-ik házzal szemben ujonnan épült 4 szoba, fürdő szoba, konyha, kézi kamara, üveges verendával, 2 pincze, 1 fás kamara külön udvarral augusztus hó 1-re, esetleg azonnal is

kiadó.

Értekezhetni lehet Hermány Pál Péterfia 61. sz.

Erdei József

épület- és műlakatos

DEBRECZEN, Kandia-utca 19.

a legolcsóbb árak mellett vállal épületeknél előforduló egyszerű és díszmunkákat.

Vasszerkezet munkákat benyújtott, vagy általa szerkesztett rajz után **tökéletes kivitelben**. Kivánatra tervvel és rajzzal is szolgál.

Gyors és sikerült munkáért felelősséget vállal.

DEUTSCH LAJOS

fűszerkereskedő, Piacz-u. 38.

Ajánl mint a hajdumegyei méhészegylet elárusítója

idei friss pergetésű

akác mézet

1 kiló 60 krajczár.

Legrégibb és legnagyobb butor raktár DEBRECZENBEN.

BUTOROK

a legnagyobb választékban, jutányos árban, izléses és legszolidabb kivitelben csakis

KILLER EDE

butorgyáros, cs. és kir. udvari szállítónál

DEBRECZEN,

főpiacz, a főtőzsdevel szemben kaphatók, hol úgy a legszerényebb, mint a legdíszesebb menyasszonyi kelengyék, szobaberendezések és díszítések kifogástalanul eszközöltetnek.

A tavaszi és nyári idényre érkezett mosó áru újdonságaimat u. m. **Cosmanosi duchesse szatténok**, francia ka. tonok és batistok, piquék, át-törött fehér ajour és himzett batistok, fiu ruhákra való czérna szövetek, elsőrendű minőségű czérna fonal, Creas és Rumburgi vásznak, Schroll-féle chiffonok, csikós jegyű havasi vásznak, csipke függönyök, ágy- és asztal terítők, saját készítettésű paplanok, harisnyák, keztük és mindennemű rövid áruk raktárát olcsó szabott árak mellett ajánlja

Teljes tisztelettel

Nádudvary Lajos

Vágó Ander-féle üzlet
főtér, a nagy tőzsde mellett.

Ház-lebontás.

Piacz-utca 59. sz. Steinfeld-féle házban 8 év óta fennálló

fiók-üzletemet feloszlatom

az ott raktáron levő nagymennyiségű

férfi- és fiu kalapok, fehér- és színes férfiingek, gallérok és kézelők, zsebkezdők, nap- és esernyők, legujabb divatu nyakkendők, férfi- és női keztük, uti bőröndök, pénzszények, szivartárczáik, gyermeksapkák és kalapok, francia illatszerek, nadrágtartók, harisnyák, kézelögombok, sétatárczáik, nagy szalmakalap raktárt feltűnő olcsó árban a t. vevőközönség rendelkezésére bocsájtom.

Kiváló tisztelettel

Kálnai Lipót.

A berendezés eladó.